

УДК 004.8+351.74

DOI: 10.31733/15-03-2024/2/393-394

Діана ШЕПЕЛЕНКО

курсант ННІ права та підготовки
фахівців для підрозділів
Національної поліції

Сергій ПРОКОПОВ

старший викладач кафедри
економічної та інформаційної безпеки
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ У СФЕРІ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ

Штучний інтелект стрімко розвивається відкриваючи нові можливості для багатьох галузей, також й для інформаційного забезпечення Національної поліції України. На сьогодні, його впровадження кардинально змінює – підіймає на новий рівень, функціонування правоохоронних структур. Робота поліцейських стає більш ефективною, а життя громадян – безпечніше. Штучний інтелект, безумовно, має значний потенціал для покращення інформаційного забезпечення Національної поліції. Штучний інтелект вже надає допомогу працівникам правоохоронних органів у розслідуванні кримінальних правопорушень, аналізі даних, ідентифікації осіб та речей, кібербезпеці, у профілактиці та попередженні злочинності та обслуговуванні громадян. А також штучний інтелект значно може полегшити викладання та навчання здобувачів вищої освіти в закладах МВС.

Одним із основних і базових напрямків роботи працівників поліції є аналіз даних. Для аналізування великих обсягів даних, таких як записи про кримінальні правопорушення, звіти про дорожньо-транспортні пригоди, записи з камер спостереження та дані з соціальних мереж, більш швидким і раціональним буде застосування штучного інтелекту. Прикладом можуть стати запроваджені в Китаї, США, Австралії системи безпеки на базі штучного інтелекту, за допомогою яких правоохоронні органи можуть ідентифікувати потенційних терористів, аналізуючи їх поведінку в мережах інтернет, телефонні дзвінки та інші дані; відстежувати пересування порушників, аналізуючи записи камер спостереження, дані про мобільні телефони; прогнозувати місця вчинення правопорушень, аналізуючи дані про минулі злочини, демографічні дані та географію злочинності; запобігати ДТП тощо. Технології штучного інтелекту дають змогу створення обґрунтованих прогнозів стосовно темпоральних, територіальних і якісних показників злочинності. Вбачається, що всі ці прогнози повинні сприяти правоохоронним органам щодо оптимізації використання наявних ресурсів у виконанні поліцейських функцій [1, с. 129].

Також одним із надважливих факторів роботи поліції є швидкість реагування та прийняття рішень у надзвичайних ситуаціях. Штучний інтелект дає змогу поліцейському отримати необхідний аналіз поточної ситуації в режимі реального часу, що значно полегшує навантаження на нервову систему працівника. Наприклад, переслідування злочинця одразу після скоєння ним правопорушення або у разі викрадення чи зникнення людей. Штучний інтелект є підґрунтям при створенні автоматизованих баз даних, розробці алгоритмів виявлення місць перебування та пошуку злочинців «по гарячих слідах», виявлення можливих жертв кримінальних правопорушень та злочинів і в інших напрямках діяльності правоохоронних органів [1, с. 129].

Здатність штучного інтелекту до швидкісного й точного порівняльного аналізу застосовується в поліції для ідентифікації та розпізнавання осіб, номерних знаків, зброї, інших предметах як в натурі, так й на зображеннях чи відео. Розпізнавання осіб на зображеннях та відео з камер спостереження, фотографіях з місця злочину допомагає виявляти та ідентифікувати осіб, які причетні до вчинення правопорушення, перебувають у розшуку, або ідентифікація трупів військовослужбовців знайдених у місцях ведення бойових дій, що, на жаль, є актуальним в нашій державі. Україні, фактично із початком повномасштабного вторгнення, надали можливість використання такої системи штучного інтелекту як «Clearview». Це американська компанія, що створила і продовжує

вдосконалювати програму для розпізнавання облич. Вона набула широкого поширення і зацікавила правоохоронні органи не тільки США, а й інших країн. Її застосовують для розслідування злочинів шляхом аналізу зображень зібраних з будь-яких можливих загальнодоступних ресурсів – баз даних, соціальні мережі тощо.

Наразі почастишали випадки дорожньо-транспортних пригод. Встановлення камер спостереження обладнаних системами штучного інтелекту, які можуть фіксувати номерні знаки автомобілів, що порушують правила дорожнього руху, або відстежувати пересування викрадених автомобілів. Також такі системи можуть визначити ймовірних порушників ПДР серед пішоходів, які своїми діями можуть створити небезпеку і тим самим збільшити кількість випадків наїзду на пішоходів. Упровадження штучного інтелекту в сферу дорожнього руху може позбавити її від таких небезпечних порушень, як керування транспортним засобом у стані сп'яніння, хворобливому, стомленому стані чи під впливом медичних препаратів [2, с. 56]. Профілактика ДТП приносить свої результати за допомогою штучного інтелекту. В Австралії, наприклад, поліція впроваджує нові дорожні камери, призначені для відстеження водіїв, які розмовляють по телефону під час руху [3, с. 80]. Камери працюють цілодобово та в будь-яку погоду. Законодавство штату дозволяє водіям користуватися мобільними телефонами лише за умови використання гучного зв'язку, але взяття телефону в руки категорично заборонено. Ці камери відеоспостереження мають більш широкий функціонал на відміну від камер системи розшуку «Гарпун» запроваджених в Україні, які використовуються для реєстрації номерних знаків автотранспорту, який перебуває у розшуку. Також система «Гарпун» містить інформацію про осіб, що мають заборгованості за виконавчими документами. Але ці функції базуються лише на можливості камер відеоспостереження фіксувати номерні знаки і не більше. Розглянути це питання і впровадити нові функції та можливості, посилаючись на закордонний досвід, допомогло б запобігти більшості ДТП, які є наслідками порушення ПДР.

Національна поліція та інші правоохоронні органи повинні інвестувати в дослідження та розвиток штучного інтелекту, надавати можливості для навчання працівникам, розглядати можливість створення спеціалізованих підрозділів, співпрацювати з приватним сектором, використовувати штучний інтелект для розслідування та профілактики злочинів, забезпечувати конфіденційність даних, а також моніторити та оцінювати ефективність їхнього використання.

Штучний інтелект є важливим інструментом для сучасної Національної поліції України, який відкриває нові перспективи для підвищення ефективності правоохоронних заходів. Упровадження штучного інтелекту змінює парадигму функціонування правоохоронних структур, забезпечуючи більш ефективну роботу поліцейських і забезпечуючи безпеку громадян. Штучний інтелект допомагає в розслідуванні кримінальних правопорушень, аналізі даних, ідентифікації осіб та речей, кібербезпеці, профілактиці та запобіганні злочинності, а також полегшує викладання та навчання в закладах МВС. Використання штучного інтелекту дозволяє швидше знаходити закономірності, запобігати злочинам та розробляти стратегії протидії кримінальній діяльності. Отже, штучний інтелект відіграє ключову роль у підвищенні безпеки громадян та забезпеченні правопорядку в сучасному суспільстві.

1. Черевко К.О. Штучний інтелект як інструмент протидії злочинності. Вісник Кримінологічної асоціації України. 28(1):124-33. 2023. URL :<https://doi.org/10.32631/vca.2023.1.10>.

2. Мисливий В.А. Штучний інтелект як фактор запобігання дорожньо-транспортній злочинності. Використання технологій штучного інтелекту у протидії злочинності. Матеріали наук.-практ. онлайн-семінару. Харків : Право, 2020. – 112 с. URL : <https://ivpz.kh.ua/wp-content/uploads/2020/12/%5.11.2020.pdf>

3. Хоміч Є.С. Технології штучного інтелекту у розслідуванні та протидії злочинам. Використання технологій штучного інтелекту у протидії злочинності. Матеріали наук.-практ. онлайн-семінару. Харків : Право, 2020. – 112 с. URL : <https://ivpz.kh.ua/wp-content/uploads/2020/12/%5.11.2020.pdf>.